

Maandblad nr. 6 28e Jaargang 2000/2001

Agenda voor de te houden hobbyavond op **Maandag 7 Mei 2001**

in de Reenske Compagnie, Tak van Poortvlietstraat, te Hoogezand

Aanvang 19.45 uur

A G E N D A

1. Opening
2. Ingekomen stukken en mededelingen
3. Videoband van Colombia door Hans Osendarp
4. Pauze met verloting
5. Vervolg punt 3
6. Rondvraag
7. Sluiting

Toelichting;

Vanavond een videoband die Hans heeft gemaakt toen hij samen met Ernst naar Colombia is geweest.

We hebben wel al een lezing met dia's gezien, maar nog geen "levende" beelden.

Deze avond wordt nog mooier als de eerste avond in september.

We rekenen natuurlijk weer op een grote opkomst.

Graag tot 7 mei a.s.

Van de voorzitter

De afgelopen maand waren we op de N.B.A.T beurs in Veenendaal om als vereniging deel te nemen. Helaas waren er niet zoveel deelnemers door de M.K.Z. (mond en klauwzeer) . Maar de verkoop was uitstekend.

Ook de vijverlezing van de heren Rudolphus vond ik uitstekend. Deze keer eens een lezing welke werd gegeven door vakmensen uit de tuinwereld. Hierdoor kreeg ik wel een andere kijk op bepaalde dingen rond de vijver en de tuin. Tevens boden de heren aan, om bij ons de komende vijverkeuring te verzorgen. Deze keuring zal plaats vinden **eind juni of begin juli**.

We zijn in het bezit van een keuringsconcept van de N.B.A.T welke een goede leidraad zal zijn bij deze keuring. Een aantal leden heeft zich al aangemeld, maar er kunnen nog wat deelnemers bij. Dus u kunt zich nog aanmelden bij Hans Osendarp of Nico Bulthuis. Als Aquaria H-S bijten we de spits af op vijvergebied door deze keuring te organiseren. In september gaan we dan een uitslagavond houden om te zien de mooiste vijver en (tuin) heeft.

Op de jaarvergadering hebben we het gehad over een excursie maar het Eco-drom te Zwolle. **Deze gaat niet door**, maar wordt verplaatst naar oktober of november en dan wel op een avond! Dit omdat het aquarium bij daglicht niet zo goed te bekijken is. Als het buiten donker is komt het geheel beter tot zijn recht. U houd het van ons te goed.

Maar op zondag 10 juni gaan we wel weg, maar dan naar de vijvertuinen van Ada Hofman. In het volgend maandblad uitgebreide informatie over deze dag. **Dus houd 10 juni vrij!!!**

Hans Osendarp

Vijvers,

Zoals langzamerhand gebruikelijk binnen onze vereniging in het voorjaar een lezing over vijvers. Ik vond de opkomst wat tegenvallen ondanks de publiciteit die eraan gegeven is, maar ja je kan ook niet alles hebben. Voor deze avond zin de heren (vader en zoon) Rudolphus uit Assen gekomen alwaar ze een tuincentrum/hoveniersbedrijf runnen. Als eerste mocht senior aan het woord, en wel over het ontwerpen, maken en onderhouden van een vijver. Het apartste is tegenwoordig al niet meer normaal genoeg, maar zorg ervoor dat de vijver aansluit bij het huis en de omgeving. Dus wij bij ons boerderijtje geen vijver van 10cm met spiegels en waterloopjes, maar een lekkere uit de kluiten gewassen plomp water.

Via de diverse dia's werd duidelijk waar je op moet letten en hoe je bepaalde zaken kunt afwerken. Ook via een bord papier en een viltstift maakte hij duidelijk waar je op moet letten met de randen en o.a. de hellingen. In de loop van het verhaal gingen we steeds meer richting het houden van koi-karpers en de speciale eisen die daar mee samen hangen wat betreft de uitvoering van de vijver, de (geen) inrichting en o.a. de filtering. Bij koi-karpers moet je er terdege rekening mee houden dat het karpers zijn die dus ook wel graag willen wroeten, dus geen voedingsbodem en losse plantjes. Aangezien het hele beste eters zijn en ze er bijna evenveel aan de andere kant er uitgooien is filteren bittere noodzaak.

Gelukkig zijn de heren Rudolphus wel zo dat ze liever zien dat de oorzaken van de problemen worden opgelost dan dat u iedere week weer op de stoep staat voor een potje dit of dat. Dus liever geen Aqua-clear, Alg-weg, Ph+ of -, etc. etc., maar probeer het op een zo natuurlijke manier te behandelen.

Vanzelf sprekend komt er dan ook het onderwerp visziekten, want bij koi's van enkele honderden, duizenden of zelfs meer guldens laat je het wel uit je hoofd om er niets aan te doen. Junior heeft een tijd gewerkt bij de vissen dokter Blom, en heeft daar je nodige ervaringen opgedaan. Kijk ook bij de ziekten niet alleen naar het oplossen ervan, maar ook naar de mogelijke oorzaken van de ziekte.

Zo bleek ook deze avond eigenlijk weer te kort, want er is natuurlijk nog veel meer over te vertellen, maar wie weet komt dat later nog eens.

Tot de volgende hobbyavond.

Nico Bulthuis.

Gastheeravond

Het is maandag 19 maart en ik heb geluk, geen files bij Amsterdam en dus ben ik op tijd thuis. Dit betekent voor mij dat ik weer eens een gastheeravond kan bijwonen. Vanavond is de gastheeravond van onze vereniging bij Bert Kamphuis in Veendam.

De gastheeravond bij Bert is om meer dan één reden een bijzondere belevenis. Wij als gemiddelde aquariumhouders hebben veelal één gezelschapsaquarium in de huiskamer staan. Zo niet Bert hij beschikt over een zolderkamer alwaar maar liefst acht aquariums staan van boven gemiddeld formaat. Het grootste aquarium heeft een lengte van één meter zestig, de kleinste nog steeds een lengte van zeventig centimeter.

Zoals blijkt ben ik niet de enige die de weg naar Veendam heeft gevonden, we zijn met z'n zevenen en vinden allen een plaatsje op de zolderkamer. Nadat de inwendige mens door Bert is voorzien van koffie en koek gaan we, met de nodige toelichting door Bert de inhoud van zijn aquariums bekijken.

Ook de inhoud van zijn aquariums wijkt af van wat wij zo aan vissen en planten houden. Bert is een liefhebber van Midden en Zuid Amerikaanse cichliden en zij bevolken hoofdzakelijk zijn aquariums. Dat er bij deze vissen grote jongens voorkomen valt bij Bert te bewonderen, ook bereiken zij bij Bert respectabele leeftijden. Een aantal van de door Bert gehouden soorten is: *Astronotus ocellatus*, *Cichlasoma festae*, *Cichlasoma festivum*, *Cichlasoma octofasciatum*, *Cichlasoma facetum*, *Aequidens metae*, *Aequidens rivulatus* (in verschillende kleur varianten) en *Aequidens pulcher*.

Van de *Aequidens rivulatus* (oranje) heeft Bert een honderdtal jongen, variërend in lengte van vier tot acht centimeter. Met al deze jongen zijn de aquariums op dit moment zwaar bevolkt.

Een uitzondering op de "Midden en Zuid Amerikanen" vormen de *Steatocranus casuarius* die uit Afrika stammen. Ook hier heeft Bert een groot aantal jongen van.

Aan planten zie je in de aquariums *Echinodorus*, *Javavaren* en veel hoornblad. De achterwanden zijn veelal van kurk gemaakt waarin Bert met pur een aantal stukken kienhout heeft vastgemaakt. Door het pur te schilderen vormt dit één geheel met het kurk.

Verder gebruikt Bert ook takken van eikenbomen als decoratie, die hij om de paar weken vervangt. Als de bladeren in het water wat zacht zijn geworden doen zijn vissen zich hieraan tegoed.

Nu we het toch over het voedsel hebben, Bert voert zijn vissen zo'n twee á drie keer per week. Deze grote jongens hebben daar voldoende aan heeft Bert geleerd. Verder blijft de belasting van het water zo ook beheersbaar.

Het voedsel wordt o.a. gevormd door zeebanket dat Bert op de markt koopt. Alvorens dit te voeren spoelt Bert het meeste zout eruit door het zeebanket lange tijd in water te laten staan. Verder staan meelwormen en wormen op het menu.

Dat ook deze grote jongens niet vies zijn van enig groenvoer blijkt uit het feit dat zij regelmatig worden gevoerd met sla. Een kropje ijsbergsla is dan niets.

Het spektakel van het voeren mogen wij meemaken, de vissen in het grootste aquarium worden gevoerd. Gedurende enige tijd is het water ruimschoots in beweging als de vissen op jacht zijn om de stukken inktvis, mosselen, garnalen etc. Het spatten van het water valt deze keer mee, bij een eerder bezoek aan Bert ben ik redelijk nat geworden. Ik had mij nu tactisch opgesteld, hetgeen niet nodig bleek te zijn.

De biologische commissie is aanwezig en dus kan het water in Bert's aquariums worden gemeten. Er wordt gekozen om de geleidbaarheid (de hoeveelheid opgeloste zouten in het water) te meten. De verwachting van is dat deze ver boven de waarde zal liggen van onze gezelschapsaquariums. Dit is echter niet het geval, met waarden tussen de 400 en 460 microSiemens een mooie score, zeker met de wetenschap dat de waterversingcyclus vergelijkbaar is met die van onze gezelschapsaquariums.

Voor ons was deze gastheeravond weer een bijzondere en leerzame avond. Als u ook eens zo'n avond als deelnemer wilt bijwonen dan kunt u contact opnemen met de biologische commissie (adres en telefoonnummer elders in dit blad vermeld) Ook als u uw water eens gemeten wilt hebben of andere adviezen over uw aquarium wilt hebben staat de biologische commissie voor u klaar.

Dit verslag is geschreven door Bart Vries.

Hydra`s

overgenomen uit: *Pristella Riddlei*

Door: Bernie ter Steege

bron: Het grote Aquariumboek, door Hans Frey

Hydra`s behoren tot de holtedieren. Het lichaam van een hydra bestaat uit een buisje met afsluitbare opening, die omringd is door een aantal vangarmen. Deze opening is tegelijk de mond en de anus. De lichaamswand bestaat uit twee lagen, de eerste bestaat uit de spieren, zenuwen, zintuigen en netelcellen. De binnenste laag is voor de spijsvertering.

- *Pelmatohydra vulgaris* f. *attenuata* Palles - Grijsze hydra
- *Pelmatohydra oligactis* Pallas - Bruine hydra en andere soorten
- *Chlorohydra* Pallas - Groene hydra

Hydra soorten komen vaak voor in gebieden met veel waterplanten. Hydra`s belanden meestal in het aquarium bij het voeren. Als het er erg veel zijn, worden het voedsel-concurrenten van

de vissen. De hydra's vergrijpen zich ook wel eens aan jonge visjes. Als er watervlooien gevoerd zijn, kan je de watervlooien in de hydra's zien zitten, die daardoor knalrood gekleurd zijn. Normaal zijn hydra's wit/grijs gekleurd. Als deze dieren schrikken trekken zij hun vangarmen zo ver mogelijk in, zodat het stompjes lijken. Ze kunnen zich met hun vangarmen ook verplaatsen, zelfs als ze aan 't wateroppervlak hangen. Ze gaan dan meestal naar het licht, omdat daar ook vaak de meeste watervlooien zijn. Hydra's kunnen zich op twee manieren vermenigvuldigen:

- Door middel van eieren, wat zelden gebeurt.
- Door middel van knopvorming. Dan vormen een tot vele poliepen zich aan het moederlichaam. Als de jonge poliepen nog aan het moederlichaam vast zitten, is het nog maar 1 enkel organisme.

Hoe bestrijd je hydra's

Platdrukken heeft geen zin. Uit een enkele vangarm of een ander klein lichaamsdeel kan een heel nieuw dier ontstaan. Er zijn drie manieren die wel werken:

1. Op 10 liter water neem je 0,6 - 3 g ammoniumnitraat dat, opgelost in een klein beetje water, in het aquarium wordt gebracht. De concentratie hangt af van de pH waarde van het water. 0,6 g bij een pH 7,5 - 8; 1 g bij een pH 6,5 - 7,2; 2 g bij een pH 6 - 6,5
3 g bij een pH lager dan 6.

Het water moet wel 5 graden warmer dan normaal. De hydra's moeten minstens een week lang voor de behandeling goed gevoerd zijn. Tijdens de behandeling stop je met voeren. Niet lang erna trekken de hydra's de vangarmen in en sterven. Als je veel hydra's hebt, herhaal je de behandeling na 2 dagen nog eens. Ik heb deze behandeling zelf nog nooit uitgeprobeerd, maar vissen mogen tijdens de behandeling niet in het aquarium aanwezig zijn. Voor de planten is deze behandeling niet schadelijk; zij nemen het ammoniumnitraat op als stikstofbron.

2. Een minder schadelijk middel is een kluwen blank koper aan de korte zijde van het aquarium ophangen. Na enige tijd verliezen de hydra's hun vangarmen en sterven. Toen het koper ongeveer 3 weken in de bak hing, begon bij mij de Vallisneria af te sterven. Wat ook in de bakken van mijn grootouders gebeurde, die ook last van hydra's hadden. Planten met hardere bladeren (Anubias, Echinodorus) kregen een laag (van kiezelwieren?) op de bladeren. Dit laatste kon ook veroorzaakt zijn doordat er te weinig licht op de bak zat, want bij mijn grootouders gebeurde dit niet. De vissen hebben totaal geen last van deze behandeling. Het is waarschijnlijk het beste om deze behandeling na 2 weken te stoppen. Dan zijn meestal alle hydra's verdwenen.

3. Is dit niet het geval, dan is er nog een 3de oplossing. De Blauwe Spat (Trichogaster trichopterus). Deze vissen eten de hydra's als ze enige tijd gevestigd hebben. Ik denk dat deze dieren het best gebruikt kunnen worden als er na behandeling 2 nog hydra's over zijn, of juist in het begin van de plaag, als er nog niet zo veel hydra's zijn. De andere vissen in de bak heb ik van te voren eerst een paar dagen goed gevoerd. Blauwe spatten kosten per paar ongeveer F 20,= Nadat ik een stelletje had gekocht heb ik ze meteen in de bak losgelaten (druppel methode). In de winkels worden de dieren vaak niet optimaal gevoerd, dus hebben ze sowieso al trek. De eerste week kan dan beter niet gevoerd worden, anders eten de Blauwe spatten alleen het gegeven voer, en geen hydra's, de andere vissen kunnen best een week, of langer zonder voer. Na die week zijn de hydra's die overgebleven waren van behandeling 2, opgegeten. Daarna kan je de vissen het beste nog een week of wat laten zitten, zodat de laatste hydra's die over het hoofd werden gezien ook nog opgegeten worden. Je moet wel eerst goed

bedenken wat je met de blauwe spatten na de plaag wilt gaan doen. In de bak laten, of als je een speciaal aquarium hebt (zoals ik) bedenken waar de beesten later heen gaan. In mijn geval gingen ze naar een bak van 80 x 40 cm op m`n kamer.

Conclusies:

- Hydra`s zijn voedsel-concurrenten van de vissen
- Behandeling 1 is niet geschikt voor show-bakken met veel vis
- Behandeling 2 is geschikt voor alle soorten aquaria
- Behandeling 3 is geschikt in het begin van de plaag, of als voortzetting op behandeling 2.

Uitslag Districtskeuring

Onze deelnemers aan de Districtskeuring Nomi Leuholff en Lucas Brouwer zijn beide op de 5de plaats geëindigd. Dit is natuurlijk een schitterende plaats. Hierbij feliciteren we Nomi en Lucas van harte!

AQUARIUMFLORA

overgenomen uit: Pristella Riddlei
auteur: Edwin Jansen uit Zwolle

Biogene ontkalking, hoe zit dat?

Soms kan het voorkomen dat we op de planten in ons aquarium een witte aanslag zien. Men spreekt dan ook wel eens (onterecht) over witte algen. Het gaat hier echter om een proces dat biogene ontkalking wordt genoemd. Vooral bij snelgroeiende planten, onder een sterke belichting, kan deze afzetting voorkomen.

Deze kalkafzetting is het gevolg van te weinig koolzuur in het aquariumwater. Het is bij velen van ons bekend dat in dichtbeplante aquaria met weinig vissen, de planten meer koolzuur verbruiken dan de vissen produceren. Vaak gebruikt men dan ook nog een bruissteentje, dat nog meer koolzuur uit het water `jaagt`.

Het gevolg is dat bij minder snelgroeiende planten de groei geremd wordt. Soms stopt de groei geheel en verkommeren de planten. Snelgroeiende planten zullen de voor hen benodigde koolzuur uit het in het water opgeloste calciumbicarbonaat halen. Hierdoor blijft het calciumcarbonaat over. Deze stof lost slecht op in het water en slaat neer als een witte laag op de planten.

Planten zoals Myriophyllum en Waterpest kunnen zelfs uit het calciumcarbonaat nog koolzuur halen. Door de biogene ontkalking kan het water ook nog eens behoorlijk alkalisch worden.

Dit is niet alleen slecht voor de planten, maar kan ook in hoge concentratie zelf dodelijk zijn

voor de vissen. Al deze ellende is echter eenvoudig te voorkomen door gewoon wat vaker het water te verversen. Ook het planten van calcium-minnende planten als Vallisneria en Hygrophila wil nog wel eens helpen.

Volgens de bestaande literatuur zou u op deze manier geen last van biogene ontkalking moeten krijgen.